
Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Rača

DSS a ZPS
Rača

ročník: 9

Apríl 2021

NAŠE NOVINY

číslo: 1

Časopis určený pre klientov a zamestnancov Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Rača

Veľkonočné tradície a zvyky na Slovensku

Veľká noc je viacdňový kresťanský sviatok. Od 4. storočia je pohyblivým sviatkom a určuje sa podľa dátumu, na ktorý pripadne Veľkonočná nedeľa väčšinou je to medzi 22. marcom a 25. aprílom. Tou je podľa lunárneho kalendára prvá nedeľa po prvom splne mesiaca, ktorý nastane po jarnej rovnodennosti. Veľkej noci predchádza štyridsaťdňové pôstne obdobie. K sviatkom Veľkej noci sa viazalo množstvo cirkevných obradov, ale aj tradičné obyčaje súvisiace s príchodom jari a nového obdobia pre poľnohospodárov. Významnú úlohu v

nich mali voda, oheň, zeleň, vajíčka a veľkonočný koláč – pascha.

Voda predstavovala nový život, čistotu a krásu. Od Zeleného štvrtka do Bielej soboty bolo zvykom ranné umývanie sa v potokoch, brodenie koní, dievčatá česali svoje dlhé vlasy pod vrbami. Obyčaje späté s vodou vrcholili počas Veľkonočného pondelka v podobe polievania dievčat a žien vodou. Zeleň je súčasťou Veľkej noci v podobe vrbových vetvičiek, ktoré kňazi svätili na Kvetnú nedeľu, a korbáčov upletených z čerstvých prútov vrby. Najvýznamnejším symbolom Veľkej noci a zobúdzania sa prírody je ozdobená kraslica (veľkonočné vajíčko).

Veľkonočný týždeň je obdobie, keď si kresťania pripomínajú posledný týždeň Ježišovho života na zemi. Aj napriek tomu, že sa hovorí o týždni, v skutočnosti ide o 9 dní s týmito prívlastkami: Kvetná nedeľa, Modrý pondelok, Sivý utorok, Škaredá streda, Zelený štvrtok, Veľký piatok, Biela sobota, Veľkonočná nedeľa, Veľkonočný pondelok alebo aj Červený pondelok (názov nesie vraj i po červenej farbe s ktorou sa ozdobovali prvé kraslice). Svätým alebo veľkonočným týždňom sa končí 40-dňový pôst, keď človek pracoval na svojom vnútornom obrodení. Pôstne obdobie pre našich predkov znamenalo, že sa jedlo iba jedno jedlo denne, nekonzumovali sa mäso, ryby, vajcia a mlieko.

Kedže naši predkovia na Zelený štvrtok jedli najmä zelenú stravu ako špenát, kyselicu či kapustu, aby boli po celý rok zdraví, pravdepodobne po tom nesie Zelený štvrtok takýto názov. Podľa ľudových zvykov ľudia museli skoro vstať a umyť sa rosou, alebo v potoku, aby boli počas celého roku zdraví. Niekedy sa chlapci potápali a snažili sa ústami uchopiť zo dna kamienok, ktorý potom hodili ľavou rukou za hlavu, neboleli ich potom zuby. Gazdiné museli

pozametať dom ešte pred východom slnka a pozametané smetie odnieť na križovatku – aby nemali v dome blchy. Na Zelený štvrtok sa nesmeli hádať a nič požičiavať. Pokiaľ sa tradícia dodržiavala, vyhli ste sa sporom a peňaženka bola plná peňazí.

Veľký piatok je dňom Kristovho ukrižovania. V ľudových poverách sa spája s magickými silami. Je to veľký pôstny deň. Taktiež sa nesmeli hýbať so zemou (ryť, kopať, siať), pretože naši predkovia verili, že zem ešte spí a ani prať bielizeň, lebo by bola namočená Kristovou krvou. Na Bielu sobotu gazdiné pripravovali veľkonočné tradičné jedlá, ktoré na Veľkonočnú nedeľu nosili do kostola posvätiť. Názov môže pochádzať aj zo zvykov veľkého upratovania a bielenia, ktoré sa konali v tento deň pred nedeľou zmŕtvychvstania.

Veľkonočná nedeľa je najväčšia slávnosť kresťanského cirkevného roku, pri ktorej sa oslavuje Kristovo vzkriesenie. Gazdiné išli so svojimi košíkmi do kostola skoro ráno svätiť veľkonočné pokrmy, do ktorých poukladali šunku, klobásu, soľ, maslo, vajíčka, víno, syrek (syr z vajec a mlieka typické pre východné Slovensko). Gazda domu najprv rozdelil pre každého vajíčko a potom sa ďalej jedli ostatné pokrmy. V tento deň sa trebalo dobre najesť, aby bol človek sýty po celý rok. Ostatky z jedla sa nevyhadzovali ale kosti zo šunky a škrupinky z vajíčok roľníci posypali po poli, aby zem ochránili od krupobitia. Omrvinky zo stola sa pozbierali a dali sliepkam, aby dobre znášali. V tento deň ženy a dievčatá ozdobovali vajíčka teda kraslice pre svojich šibačov a oblievačov.

Veľkonočný pondelok je posledným dňom sviatkov Veľkej noci, spojený s obyčajmi oblievania a šibania. Na Slovensku sú zvyky Veľkonočného pondelka rozdelené podľa regiónov. Na západnom Slovensku sa šibe korbáčom, najlepšie z čerstvých vrbových prútov a na strednom a východnom Slovensku sa ženy a dievčatá oblievajú vodou a to namočením do potoka, postriekaním voňavkou, poliatím vedrom či vodou z hrnčeka. Oblievanie vodou a kúpanie dievčat mláďencami (kúpačmi) sa považovalo za očistné, plodonosné a malo dievčatám na celý rok zabezpečiť zdravie. Veľkonočné šibanie (šibačka) korbáčom zo spletených čerstvo narezaných prútov vrby, malo zabezpečiť znovuoobnovenie sily, rastu a zdravia. Obchôdzky po domoch (mláďenci chodili aj v skupinách v sprievode muziky) boli odmenené pohostením i peniazmi. Menší chlapci polievali okrem dievčat aj gazdinú. Za odmenu dostali vajíčka, koláč, príp. drobné peniaze.

upravené/zdroj: Alena Baliová

Vážení obyvatelia Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov na Podbrezovskej ulici a ulici Pri vinohradoch, vážení zamestnanci.

Prihovám sa vám ako nová riaditeľka, ktorá nastúpila na svoju pozíciu v čase krízy, akú si toto zariadenie, napriek svojej dlhej histórii, nepamätá.

Som si vedomá toho, že vlastnými silami a vďaka obetavosti pracovníkov, disciplinovanosti klientov a pochopenia príbuzných, ste sa dostali cez prvú a teraz takmer aj cez druhú vlnu pandémie. Viem, že ste stratili spomedzi svojich radov priateľov, spolubývajúcich aj životných partnerov a so smútkom ste sa rozlúčili s kolegyňou. Je mi to úprimne ľúto!

Toto obdobie je nesmierne ťažké nielen svojim dopadom na náš každodenný život a na zdravie. Ale po takmer roku svojho trvania je ťažké najmä vplyvom na duševnú pohodu každého jedného z nás. Naša trpezlivosť je denne skúšaná, mnohí z vás nemali možnosť vidieť svojich blízkych už dlhú dobu, chýba voľnosť prechádzok, kontakt s vonkajším svetom.

S príchodom jari a sviatkov veľkej noci si pripomíname najväčší kresťanský sviatok – vzkriesenie Ježiša Krista. A tak ako je toto obdobie prísľubom nového života, tak verím, že aj na nás už čoskoro čakajú lepšie časy, nový život. Vo februári sme začali s očkovaním a postupne zaočkujeme všetkých obyvateľov aj zamestnancov zariadenia. S istotou ochrany očkovacej látky budeme môcť postupne uvažovať aj nad návštevami príbuzných či prechádzkami do blízkeho okolia.

Prosím vás všetkých o trpezlivosť a zodpovednosť. Najhoršie máme za sebou, teraz už zostáva len byť naďalej ohľaduplní voči sebe navzájom. Chráňte seba i ostatných, mimo svojich izieb noste respirátory, často si umývajte ruky, vyhýbajte sa blízkeho kontaktu a čoskoro, po zaočkovaní, sa budeme môcť všetci ľahšie nadýchnuť.

Dúfam, že so skúsenosťami, ktoré so sebou do zariadenia prinášam, a s vašou odhodlanosťou spoločne toto obdobie zvládneme a už teraz sa teším na naše stretnutia v spoločenskej sále či v záhrade pri hudbe a tanci.

Prajem vám pokojné veľkonočné sviatky!

Mgr. Miroslava Tatarkovičová

Milí spolubývajúci.

V tomto roku s Našimi novinami sa stretávate prvý krát. Aj keď už ubehlo pár mesiacov, predsa si navzájom zaprajme zdravie a hlavne šťastné prekonanie pandémie.

Dovoľte mi, milí spolubývajúci, aby som sa za pomoc v mene redakčnej rady Novín v zariadení DSS a ZPS v roku 2020 poďakovala niektorým klientom. V prvom rade tým, ktorí pomáhajú zabezpečovať Naše noviny, členom redakčnej rady, tým, ktorí prispievajú svojimi článkami k príprave ich vydania, aby sa dostali až k Vám. V našej práci v roku 2020 nám veľmi pomohla naša sociálna pracovníčka pani Mgr. Feckaničová – vďaka. Ďakujeme tiež pani Mgr. Vajanskej a pani Mgr. Koníkovej.

Žijeme v prostredí, ktoré nám spríjemňuje náš život: stromy, kvety a iná zeleň a tu patrí vďaka tým klientkam a klientom, ktorí venujú svoj voľný čas na skrášenie a údržbu nášho prostredia. Rada Našich novín Vás prosí, aby ste pomohli udržiavať čistotu a hygienu aj ostatných priestorov. Prosíme, nehádzte z okien a balkónov zvyšky potravín, na to slúžia kontajnery. Prepáčte, ale nechceme tu mať Košický Luník IX. Aj čistota prispieva k nášmu zdraviu, čo určite všetci chceme a ak Vás to raz napadlo, veríme, že sa to už nebude opakovať.

Je nám niekedy smutno. Pandémia prispela k tomu, že nás je postupne menej. Spomíname na všetkých a veríme, že ich večný spánok je pokojný.

Redakčná rada

Našich novín

*Všetci sa radi majte,
veľkonočné sviatky si užívajte,
maľované vajíčko nech vás poteší
a čakajú vás šibači najlepší.*

*Vo svetle tohto radostného
posolstva nech je slávenie Veľkej
Noci pre Vás prameňom nádeje
radosti a pokoja.*

Milí spolubývajúci a pracovníci v zariadení DSS a ZPS pri Vinohradoch – Rača

Prekročili sme prah roku 2020 a verím, že tou pravou – šťastnou nohou sme vkročili do roku 2021.

Všetci sme o rok starší.

Žiaľ, spolu s nami do roku 2021 vkročil aj koronavírus a znepríjemňuje nám život. Zdravie, ktoré je podstatou nášho života sa dostáva pričinením koronavírusu na križovatku. My sa usilujeme plnením určených podmienok pomáhať k tomu, aby koronavírus, prípadne iné choroby od nás odišli a my, aby sme sa v zdraví dožili ešte pár rôčkov života.

Možno nám pomôže aj „Modlitba za šťastné roky života“. Z časopisu: Náš domov, napísala Helena Kumorová.

Všetkým veľa zdravia v tomto roku praje za redakčnú radu Našich novín

Anna Juricová

Modlitba za šťastné roky života

Bože, je ti štyridsiatka,
je to doba veľmi krátka.
Nedávno som bola kvietok
a dnes už mám aj pár dietok.

Pridaj desať rokov viac,
daj mi dožiť päťdesiat.
Chcem dať deťom veľa lásky
pokiaľ nemám v tvári vrásky.

Šesťdesiatka pekná veľmi.
Bože dobrý, prosím, ver mi,
že pre moje slabé kosti,
neraz túžim po večnosti.

No i keď to myslím vážne,
predsa Ťa len prosím snažne,
počkaj, Bože, času dost.
Veď dlhá je tá večnosť.

Nuž a keď tak rozmýšľam,
jedno malé pranie mám.
Pridaj, Bože, ešte desať,
bude rovných sedemdesiat.

Ešte dlhšie kebych žila,
veru by sa potešila.
Osemdesiat!! Krásne číslo!!
Toľko by sa veru zišlo.

Ešte radšej deväťdesiat.
Veď treba len pridať desať.
To by bolo veľmi dobre.
O dlhý vek si každý žobre.

Ešte desať ak priložíš,
dobrú vec, Bože, urobíš.
A či sto liet je tak veľa?
Veď predo mnou je večnosť celá!
Sto liet! To je doba rovná.
Uznáš, Bože, že som skromná.

Helena Kumorová

Veľká noc a symboly

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším sviatkom roka. Kresťania si pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Ozdobovanie príbytkov symbolmi jari a Veľkej noci vychádza z dlhoročnej tradície. Známe sú jednotlivé symboly:

Kríž

Kríž je najdôležitejším kresťanským symbolom, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním. Tento trest bol veľmi krutý a jeho úlohou bolo ponížiť vinníka.

Baránok

V kresťanstve je baránok jedným zo symbolov Ježiša Krista. Podľa kresťanskej viery je baránok obetovaný za spásu sveta.

Oheň a sviečka

Oheň a sviečka sú chápané ako znamenie života. Veľkonočná bohoslužba sa začína zapálením veľkonočného ohňa. Ten predstavuje víťazstvo Ježiša Krista nad temnotou a smrťou.

Vajičko

Zárodok života.

Bahniatka

Pri vstupe do Jeruzalema ľudia vítali Ježiša Krista palmovými ratolesťami. U nás ich nahradili bahniatka, ktoré sú symbolom života.

Zajačik a kuriatko

Oslavujú príchod jari.

Korbáč

Bitie a šľahanie prútmi má priniesť zdravie, plodnosť, šťastie a odohnať zlých duchov. Má tiež pripomenúť bičovanie Ježiša Krista pred jeho ukrižovaním.

Veľkonočné sviatky

V období veľkonočných sviatkov sú dni, ktoré majú svoj význam. Ide o Svätý týždeň, čo je posledný týždeň Ježiša na zemi. Najznámejšie sú :

Kvetná nedeľa

Pripomínáme si vstup Ježiša do Jeruzalema, aby tu oslávil veľkonočné sviatky. Nadšený dav mu hádzal pod nohy palmové ratolesti.

Zelený štvrtok

Tento deň sa niesol v znamení poslednej večere Ježiša Krista so svojimi učeníkmi. Podľa predkov sa v tento deň jedávajú pôstne jedlá a aspoň jedno jedlo zelenej farby. Na zelený štvrtok prestávajú zvoniť zvony. Namiesto nich sa používajú rapkáče.

Veľký piatok

Je to deň osobitne zasvätený spomienke Ježišovho utrpenia a smrti na kríži. Deň prísneho pôstu a pokánia. V tento deň sa neslúži svätá omša, oltáre sú bez chrámového rúcha.

Biela sobota

Je dňom hrobového odpočinku Ježiša. Upratuje sa a pripravujú pokrmy, ktoré sa dávajú v nedeľu v kostole posvätiť.

Veľkonočná nedeľa

Významný deň, kedy si pripomíname ukrižovanie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Je to najstarší a najväčší sviatok liturgického roka. Končí sa obdobie 40 dňového pôstu. Na sviatočných stoloch nechýbajú vajíčka, údená šunka, veľkonočný baranček či koláče .

Veľkonočný pondelok

Typické je oblievanie a šibanie dievčat a žien, aby boli po celý rok zdravé. Dotyk korbáča vraj omladzuje, prináša silu a krásu. Oblievači sú pohostení a obdarovaní maľovanými vajíčkami.

napísala: E. Kovačovská

Duchovné okienko

Svätý Jozef, najvýznamnejší svätec, bol

pestúnom Ježiša Krista. Vo svätom písme nie je o ňom veľa písané. Svätý Lukáš píše - bol spravodlivým človekom!

Boh si ho vybral pre vznešené poslanie, ktoré mal splniť a vieme že ho splnil veľmi dôkladne - staral sa o Ježiša spolu s Pannou Máriou a spolu s ňou prežíval aj všetky strasti, ktorými museli prejsť. Pozrime sa na život Sv. Jozefa z ľudského hľadiska a z hľadiska hlbokej a pevnej viery, ktorú mal.

Bol zasnúbený s Pannou Máriou, keď do toho vstúpilo tehotenstvo Márie. Akú bolesť prežíval, ako sa s tým musel boriť. Rozhodol sa Máriu prepustiť. V sne mu však anjel vyjavil, že to čo počala je z vôle Boha a tak nastúpi cestu krásnu a vznešenú, aby bol po boku Matky Boha...

Aj on všetko prežíval tak ako Panna Mária, aj jeho srdce bolo prebodnuté mečom, keď počul Simeonove slová - Ježiš bude mužom bolesti, prišiel aby spasil svet, každého človeka. Vieme, že musel utekať s Ježišom do Egypta, ale Mária mala v ňom veľkú oporu, ktorá bola hlavne v neochvejnej viere, že je Boh s nimi a že napriek utrpeniu plnia Božiu vôľu. Všetko v ich živote malo zmysel, bolesť aj utrpenie, lebo vedeli, že tým sa mnohým otvára nebo.

Svätý Jozef je orodovníkom v mnohých situáciách, ktoré sú náročné, s dôverou mu vkladajme naše prosby a On nás nesklame.

Modlitba k svätému Jozefovi

Svätý Jozef, buď nám otcom, v srdci svojom vždy milostnom, daj miestečko prosbám našim ochraňuj nás časom každým.

Vypros milosť domu nášmu, stálu svornosť v dobu každú, by sme v láske a pokoji Bohu vždycky verní boli.

By nás tu vždy čnosť zdobila, k nebu viedla každá chvíľa, to je dnes tu prosba naša, čo sa k tebe vrúcne vznáša.

Medzi nami tu ostávajú vtedy bude vždy u nás raj.

Kľúče domu k tebe dáme, stoj pri nášho domu bráne.

Ochraňuj vždy starostlivo, čo by duši poškodilo.

Skrývaj našich milých i nás v srdci Pána po každý čas, nech žijeme v kraji zemskej, jak ty v dome Nazaretskom, by sme ťa večne chválili a s tebou v nebi prebývali.

Amen.

Svätý Jozef je patrónom tohto roka.

Svätý Jozef je patrónom, teda ochrancom svätej Cirkvi, a tento rok zvlášť je daný ako patrón do pozornosti všetkých veriacich, aby sme si viac uvedomovali potrebu spolupráce a spojenia so svätými.

Svätý Jozef je mocným ochrancom a obrancom Cirkvi, ktorá cez svojich služobníkov kňazov volá k obráteniu a obnove a upevneniu viery, ktorá je otrášená útokmi, ktoré chcú cestu viery a záchranu spochybňovať.

Svätý Jozef oroduj za nás aby sme v pravde viery vytrvalí v dobrom až do konca, a tak si zaslúžili večný život.

Kaplnka sv. Jozefa

V našom zariadení je kaplnka, ktorá je zasvätená sv. Jozefovi a je v nej aj prítomný Ježiš vo svätostánku.

Svetlo sveta, dobro človeka, pokoj, život, nádej a On nás tam čaká, aby nás posilnil, uzdravil, potešil. Poďme tam pokloňme sa mu a prosme a on nám dá všetko potrebné pre záchranu tohto života a večného života. Dáva sa nám zadarmo ako prameň živej vody a čaká až prídeš.....

napísala: A. Mezeyová

Svätý Jozef je patrónom aj nášho občianskeho združenia, ktoré vzniklo s cieľom skvalitniť život obyvateľov zariadenia DSS a ZpS Rača.

Na Veľkú noc sa kotúlali vajíčka po stráni

Veľká noc sa blíži, vajíčka sa maľujú, koláče sa pečú. Kraslice, ktoré na veľkonočný pondelok dostanú kúpači a šibači ako výslužku, majú zaujímavú históriu. Každý región má svoj spôsob zdobenia vajíčok a niekedy sa z neho dá poznať aj to, či je šibač alebo kúpač v dome vítaný.

Najstaršie kraslice nájdené na našom území pochádzajú zo slovenských hrobov zo 7. storočia nášho letopočtu. Ich ornamentika znázorňovala zvieratá či rôzne figuríny. Ale objavené boli aj kraslice s geometrickými vzormi – tzv. Perúnove blesky. Kraslice dlho plnili obetnú a darovaciu funkciu. A tento zvyk pretrváva aj dodnes.

Oddávna patrilo k obradným povinnostiam dievčat, aby si kraslice pripravili samy, lebo podľa množstva výzdoby a osobitosti ornamentu na vajíčku si mohol šibač či polievač prečítať, do akej miery je vítaným hosťom v dome. Časy sa však rýchlo menia a dnešné dievčatá túto povinnosť neraz prenechávajú na krasličiarke a krasličiarov, ktorí už niekoľko týždňov pred Veľkou nocou kraslice pripravujú a zdobia. Pri svojich cestách za miznúcou starou krásou zvykov a obyčají som po slovenských dedinách a mestečkách objavil aj veľa takých majstrov, ktorí zdobili kraslice nielen starými technikami, ale aj technikami novými. Niektoré z nich by som vám rád predstavil.

Najjednoduchšou technikou je odnepamäti farbenie. Vajíčko sa ponáralo do odvarov z rôznych rastlín, šupiek cibule či kôry stromov. Umelecky nadané ženy pred farbením pripevňovali na vajíčko vetvičku z rastlinky alebo kvietok a len potom ponárali vajíčko do odvaru. Tak vznikol prvý ornament. Ďalšou technikou rozšírenou v slovenských dedinách bolo nanášanie vosku na škrupinku vajíčka, tzv. batikovanie. Ak sa vosk nanášal husím brkom alebo kovovou trubičkou, vznikol súvislý ornament, ak drievkom alebo špendlíkovou hlavičkou, vznikol ornament kvapkovitý.

Po nanesení voskového ornamentu sa vajíčka postupne farbili v tmavšom odvare. Po odstránení vosku teplou handričkou rôznofarebné ornamente vystupujú v celej svojej farebnej kráse. Na severovýchodnom Slovensku sa pomocou špendlíka batikujú aj figurálne ornamente.

Z jednoduchého farbenia sa vyvinula aj technika leptania. Farba z vajíčka sa odstraňovala pomocou kapustnice, dnes pomocou kyseliny nanášanej na vajíčko drievkom, husím brkom alebo skleneným perom. Táto technika bola najrozšírenejšia na

západnom Slovensku. Pre oblasť Spiša, ale najmä podtatranských obcí, je známa technika vyškrabávania. Je založená na princípe odstraňovania farby zo škrupiny ostrým železným predmetom, najčastejšie pilníčkom. Najprv sa vajíčko farbilo na čierno, tmavomodro, červeno, zeleno či fialovo, a potom sa do nich robila výzdoba pomocou ostrého železného predmetu. Ale do vajíčka sa vyškrabával aj text – veršík – preto sa toto vajíčko volalo písanka. Krátke biele čiariočky, bodky či vlnovky sa spájajú do rastlinných motívov, ornamentálnych či vtáčich kompozícií.

Nemenej zaujímavou a pomerne starou technikou je oblepovanie vajíčka bielou alebo rozmanito zafarbenou dužinou močiarnej trávy – sitinou. Na zdôraznenie reliéfности bielej dužiny sa používajú farebné stužky, priadza či textil. Výzdoba sa nalepuje na vajíčko riedkym cestom. Dnes na túto techniku nadväzujú krasličiarke a krasličiar, ktorí oblepujú vajíčko vlnou, farebnou priadzou a pod. Táto technika je veľmi rozšírená predovšetkým v dedinách na okolí Trenčína.

Na slovensko-moravskom pomedzí je známa technika zdobenia slamou. Zo slamy nastrihané trojuholníčky, bodky, pásiky, štvorčeky sa lepením na škrupinku vajíčka komponujú do motívov kvetov, slnka či iných rastlinných kompozícií. V poslednom období sa tí najzručnejší pokúšajú úspešne zdobiť kraslice starou drotárskou technikou – odrôtovaním, oblepovaním kožou, vrtaním a neskorším zdobením voskom tzv. madeirovou technikou.

Objavil som aj kraslice zdobené čipkou. Všetky kraslice svojou farebnosťou, ornamentikou, výzdobnou technikou sú pozoruhodným výtvarným prejavom slovenského ľudu. Býval vraj voľakedy v našich krajoch taký pekný zvyk, že deti po zelenej stráni gúľali vajíčko ako symbol života. Napadlo mi, v tento veľkonočný čas, kam všade po svete by sa mohli rozkotúľať originálne slovenské kraslice, ktoré vytvoria zručné ruky žien a mužov krasličiarov.

Azda všade, tak ako u nás, je vajíčko symbolom života. Ale aj šťastia, lásky, pokoja a porozumenia. Práve tieto na pohľad všedné veci života dnešnému svetu tak veľmi chýbajú.

napísal: V. Majling/Pravda

Čo sme zažili ...

Jeseň – na skle maľovaná

Pracovníčky BSK z Odboru sociálnych vecí v lete vymysleli "slniečkovú" súťaž pre všetky zariadenia sociálnych služieb v kraji, nielen tie v správe župy. Prišlo im viac ako 70 krásnych slniečok, a preto vyhlásili ďalšiu: **Jeseň – na skle maľovaná**.

Do súťaže sa prihlásilo takmer 40 krásnych výrobkov. Aj naši klienti 2. úseku sa s nadšením zapojili do súťaže a tá im priniesla svoje plody v podobe výhry darčkového koša za krásne 3. miesto. Gratulujeme!

Veríme, že samotné tvorenie spríjemnilo prijímateľom sociálnych služieb sychravú jeseň a môžu sa tešiť na ďalšie súťaže.

napísala: D. Nižňanská

Občianske združenie svätého Jozefa

OZ sv. Jozefa je svojou činnosťou zamerané na podporu nášho zariadenia, na skvalitnenie života jeho obyvateľov. Vďaka 2% a v spolupráci s firmami DELL, Hewlett Packard, SPP a nadáciou Pontis zabezpečilo v roku 2020:

- bezbariérový altánok v záhrade zariadenia,
- posedenie – stoly a kvetináče do altánku,
- prístrešok pre klientov fajčiarov,
- klimatizačné zariadenia,
- terapeutické pomôcky,
- izbové rastliny,
- bezkontaktné teplomery,
- vybavenie relaxačnej miestnosti s akváriom,
- spoločenské hry pre seniorov, tiché kolkky, tabule/nástenky do terapeutických miestností.

napísala: Z. Koníková

Zážitky z Vianoc r.2020

Čas bežal a nám postupne zostávajú len spomienky. Tak sa stalo aj to, že aj keď sa blíži Veľká noc, spomíname ešte na Vianoce a to aj z toho dôvodu, že Naše noviny vychádzajú len raz za štvrtrok.

Vianoce sme prežívali v období pandémie a smútku, že sme nemohli byť so svojimi blízkymi.

Aby sme zažili aj trochu radosti, p.Vajanská s p.Feckaničovou a s upratovačkami p.Silviou, p.Žanetou a p.Blankou pripravili pre nás posedenie pri vianočnom stromčeku s vianočným punčom a koláčom. Aj sme si zaspievali. Potešili nás aj darčkové krabice pripravené pre nás pod vianočným stromčekom. „Ďakujeme.“ Rozdali sme si vlastnoručne vyrobené keramické medajlónky, s ktorými sme sa rozdelili aj s klientami DSS na Podbrezovskej. Výroby týchto ozdôb sa zúčastnili klientky ZPS: p.Grausová, p.Hricová, p.Rakovská s pomocou p.Vajanskej, p.Feckaničovej i p. Kečkešovej. Týmito medailónikmi sme si vyzdobili aj náš vianočný stromček pri fontáne.

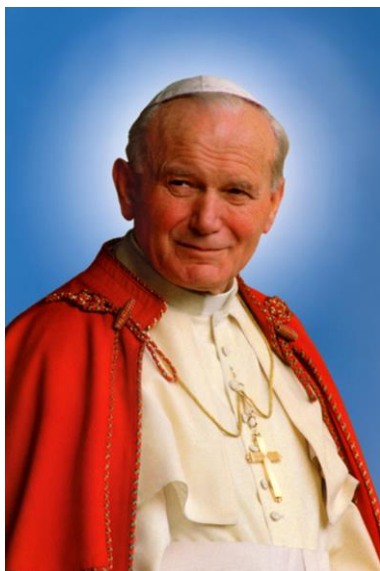
Poslali sme aj pár kusov do vianočnej súťaže, ktorú organizoval BSK Bratislava.

Možno, že nie všetci viete o stretávaní sa nás babičiek a dedkov zo ZPS s detičkami MŠ Krasňanko. Keďže v tomto období stretávanie sa nie je možné, p.Vajanská, p.Feckaničová a p.učiteľka Petra z MŠ nám umožnili pohovoriť si deťmi cez Skype. „Ďakujeme.“

napísali: p.Juricová a p.Rakovská

klientky ZPS pri Vinohradoch

SPOMÍNAME...

Pred šestnástimi rokmi 2. apríla 2005 celý svet sklonil hlavu v smútku a bez ohľadu na vierovyznanie sa ľudia zastavili a aspoň tichou spomienkou si pripomenuli *pápeža Jána Pavla II.*, ktorý nás v ten deň opustil vo veku 84 rokov v Ríme. Pápež Ján Pavol II. počas viac ako štvrtstoročia pontifikátu ovplyvňoval nielen katolícku cirkev. Pre veriacich bol milujúcim otcom, pre rodné Poľsko za komunizmu nehynúcou nádejou. Svet ho poznal aj ako obhajcu práv slabých a utláčaných.

O výnimočnej historickej úlohe Jána Pavla II. vypovedá hneď niekoľko skutočností. V októbri 1978 sa napríklad stal po 455 rokoch prvým netalianskym pápežom, bol tiež najdlhšie úradujúcou hlavou katolíckej cirkvi 20. storočia a tretím najdlhšie slúžiacim pápežom všetkých čias. Za svoj pontifikát vykonal celkom 104 zahraničných návštev. Okrem iného osemkrát poctil oficiálnou návštevou svoje rodné Poľsko, Československo a Slovensko navštívil trikrát v 90. rokoch minulého storočia.

Budúci kňaz a hlava katolíckej cirkvi prišiel na svet ako Karol Wojtyła vo Wadowiciach neďaleko Krakova v rodine vojaka. Matka mu zomrela, keď mal osem rokov. Štúdiá filozofickej fakulty Jagelonskej univerzity v Krakove musel prerušiť a počas druhej svetovej vojny sa podieľal na záchrane ohrozených Židov. V roku 1942 začal študovať ilegálne teológiu a filozofiu a univerzitu absolvoval až v roku 1946. V tom istom roku bol vysvätený na kňaza. Jeho cesta do čela katolíckej cirkvi začala v roku 1963, kedy sa stal krakovským arcibiskupom, o štyri roky neskôr bol menovaný za kardinála. Celkovo 264. pápežom sa stal v októbri 1978 a zvolenie muža, ktorý mal skúsenosti s nacizmom aj komunizmom, desiatky miliónov veriacich v komunistických krajinách uvítali takmer ako zázrak. Už od začiatku staval do čela zahraničnopolitickej agendy otázku dodržiavania ľudských práv, vďaka otvorenosti a srdečnosti si ihneď získal obrovskú popularitu.

Ján Pavol II. napríklad zakázal kolaborantské kňazské združenia, vrátane československého Pacem in terris, v decembri 1989 prijal vo Vatikáne Michaila Gorbačova. A prelomil aj ďalšie tabu: ako prvý pápež verejne uznal historickú diskrimináciu židov kresťanov, v apríli 1986 sa pomodlil spoločne s rabinom v hlavnej rímskej synagóge. Počas pútnickej cesty po Svätej zemi v roku 2000 vyjadril poľutovanie nad holokaustom a antisemitizmom a o rok neskôr v Sýrii bezprecedentne navštívil mešitu.

Záujem o prvého slovanského pápeža neútlmilo ani po jeho smrti, napríklad jeho pohrebu sa zúčastnilo 200 hláv štátov bez rozdielu vyznania aj politickej príslušnosti. V rekordnom čase, už po 87 dňoch od úmrtia, začal proces blahorečenia (beatifikácie), ktorého sa dočkal už v máji 2011. Za svätého bol Ján Pavol II. vyhlásený v apríli 2014, cirkev mu pripisuje dve zázračné uzdravenia: francúzskej mnišky trpiacej Parkinsonovou chorobou a ženy, ktorá sa vyliečila v deň jeho beatifikácie.

pápež Ján Pavol II. v Bratislave

pripravila: Z.Koniková

Niekoľko zrniek múdrosti

Aj pre Vaše poučenie som pozbieral z rôznych časopisov:

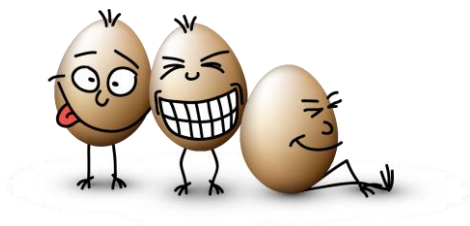
- *Bez pracovitosti nie sú ani talenty ani géniovia.*
- *Musíš sa veľa učiť, aby si poznal ako málo vieš.*
- *Viera je najlepšia zbraň proti akejkoľvek chorobe.*

Pár aforizmov

- *Kto zo seba robí ovcu – toho zožerie vlk.*
- *Všetcko, čo sa dá zaplatiť peniazmi – je lacné.*
- *Neboj sa nepriateľov, ktorí na Teba útočia – boj sa tých, čo Ti lichotia.*

pripravil: p.Ivan

Zasmejme sa

Turista navštívil svätú zem. Pri Genezaretskom jazere žiadal prievozníka, aby ho previezol po jazere.

- Prosím, ale bude to stáť 120 dolárov.
- Toľko peňazí? - zhrozil sa turista.
- Vy neviete, pane, čo je to za jazero? Kristus po ňom chodil pešo.
- To sa mu nečudujem, pri takých cenách!

Novinár sa pýta Gruzínca, ktorý práve oslavuje 120. narodeniny, na tajomstvo jeho dlhého života.

- Celý život som žil striedmo. Nepil som, nefajčil, ani za ženami som moc nebehal.

Vtom sa z dvora ozve hrozný rev.

- Čo je to? - pýta sa novinár.
- Ale nič, to sa iba otec zase vracia opitý od frajerky.

Pred Bielym domom je demonštrácia. Všetci kričia:

"Dajte nám prácu, dajte nám prácu!"

Na balkón vyjde jeden z kongresmanov, ukáže na jedného z demonštrantov a povie:

"Pod' sem, ja ti dám prácu."

"Prečo akurát mne, prečo nie niekomu inému??"

pripravila: Z.Koniková

Viete, prečo nemôže čierna mačka robiť kominára? (TAJNIČKA)

autor: Pavol Surovec	chem. zn. európa	3. časť tajničky	takto	ženské meno		pracuj s pluhom	začiatok dňa	bratranec Dávidov		pohrebná hostina	1. časť tajničky	Verdiho opera
stále, naďalej					hranica (lek.)				kilopascal (zn.)			
usekol, odsekol					obruba plakal (básn.)				skr. súhv. Baran nástroj na rezanie			
	st. plošná miera prístav (angl.)					dopredu Zolov román						
post scriptum			2. časť tajničky ronenie (básn.)						tam solmizač. slabika			
jed						teda (nem.) rieka v Rusku						mesto v ČR
rieka (špan.)				druh kukučky				povrch piva				
ukazovac. zámeno				lesklý náter				české mužské meno				

upravila: Z.Koníková

A na záver - prosím nezabúdajte na R – O –R

RESPIRÁTOR - v budove sme povinní nosiť respirátory

ODSTUP - dodržiavame od seba odstupy

RUKY - umývame si ruky

Naše Noviny vydáva DSS a ZPS Rača. **Redakčná rada:** Anna Juricová, Eva Kovačovská, Milada Rakovská, Ivan Kudej. **Grafická úprava textu:** Mgr. Zuzana Koníková
Redakcia si vyhradzuje právo upraviť príspevky podľa potreby tak, aby sa nezmenil ich význam.